

Asia: VN/31411/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rauhoitettujen eläinten ja kasvien arvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

On erittäin tarpeellista, että asetusta rauhoitettujen eläinten ja kasvien arvosta päivitetään sekä se, että myös rauhoitetuille kasvilajeille määritellään arvot. Positiivista luonnoksessa on myös se, että eläinlajien määrä, joille arvot nyt säädettäisiin, on lisääntynyt 286 eläinlajista 321 eläinlajiin.

On kuitenkin todettava, että lähtökohta, jossa vain lajeilla on ohjeelliset arvot, on melko vanhanaikainen ja perustuu siihen historiaan, jolloin luonnonsuojelulla nähtiin olevan vain keräilyarvoa. Esim. luonnonsuojelulain suojelemilla luontotyypeillä ja lisääntymis- ja levähdyspaikoilla pitäisi olla myös ohjeelliset arvot, jotka hävitettäessä tuomittaisiin menetetyiksi.

Viitaten muistioluonnoksessa 15.1.2025 todettuun: "Asetuksessa säädetyt arvot vahvistavat rauhoitettujen lajien suojaa. Rauhoitettuja lajeja koskevalla

menettämisseuraamuksella arvioidaan olevan laitonta toimintaa ennaltaehkäisevä vaikutus sekä lajien rauhoitusmääräyksiä koskevan tietoisuuden lisääntymisen kautta että laittomasta toiminnasta mahdollisesti seuraavien seuraamusten vuoksi. Asetuksella vahvistetut arvot myös lisäävät tietoisuutta rauhoitetuista lajeista laajemmin." sekä Ympäristörikoskatsauksessa 2024 (Poliisi) todettuun: "Suomen ympäristörikollisuuden tilanne on pysynyt tilastollisesti lähes samanlaisena useita vuosia." ja "Alhaisen kiinnijäämisriskin ohella ympäristörikosten osalta tuomioistuimissa omaksuttu rangaistuskäytäntö vaikuttaa verraten lievaltä." olisi tullut harkita, pitäisikö rahallisen kertoimen olla suurempi (eläinlajit > 333 euroa; > kasvilajit 28 euroa ja > 11 euroa), jotta menettämisseuraamuksella olisi merkittävämpi ennaltaehkäisevä vaikutus.

Muistioloonnoksessa todetaan myös: "Lainsäädännössä asetetut, rauhoitettujen lajien arvot auttavat tuomioistuimia rauhoitusmääräysten

rikkomusten käsittelyssä ja menettämisseuraamusten tuomitsemisessa. Sekä tuomioistuinten toiminnan että oikeusturvan kannalta on tarpeen, että rauhoitettujen lajien arvot on kattavasti säädetty, ne perustuvat ajantasaiseen tietämykseen lajien esiintymisestä ja uhanalaisuudesta ja että arvot aika ajoin tarkistetaan rahanarvon muutoksen mukaisesti." Voidaankin pohtia, mikä merkitys/vaikutus säädettävillä (suurelta osin hyvin pienillä) arvoilla on teon vakavuutta tuomioistuimissa harkittaessa.

Muistio- ja asetusluonnoksesta (liite 2) on todettavissa, että merikotkan arvo laskisi 7 400 eurosta 400 euroon. Arvon lasku on merkittävä ja onkin syytä tarkoin seurata, mikä vaikutus tällä on merikotkan suojelutyölle tulevaisuudessa (luonnonsuojelulain vastaisen toiminnan ennaltaehkäisy).

Lehtomaa Leena
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Jokinen Teija
Varsinais-Suomen ELY